

ISSN 1335-664X

2/2007

**OBČASNÍK KNIHOVNÍKOV
BRATISLAVSKÉHO KRAJA 2/07**

**(bulletin Krajskej pobočky
Spolku slovenských knihovníkov
Bratislavského kraja)**

**VYDAVATEĽ,
TLAČ A REDAKCIA**
Knížnica Ružinov
Tomášikova 25
821 01 Bratislava
Tel: 02/44 45 47 04
Fax: 02/44 45 60 36
E-mail:
kniznica@kniznica-ruzinov.biz

**ZODPOVEDNÝ
REDAKTOR**
PhDr. Darina Horáková

**VÝKONNÝ
REDAKTOR**
(aj DTP)
Mgr. Peter Kuzma

REDAKČNÁ RADA
PhDr. Sylvia Kováčová
(predseda)
PhDr. Daniela Bírová
Mgr. Anna Gašparovičová
Mgr. Eva Cíferská
PhDr. Anna Faklová

Mgr. Beatrix Gundelová
Mgr. Jana Jelínková
Mgr. Peter Kuzma

**MIESTO
A ROK VYDANIA**
Bratislava 2007
(ako 2. číslo v roku 2007,
celkove 15.)

TYP PÍSMO
Times New Roman

NÁKLAD
200 výtlačkov

**REDAKČNÁ
UZÁVIERKA**
31. 10. 2007

**KRAJSKÁ POBOČKA
SPOLKU SLOVENSKÝCH KNIHOVNÍKOV
BRATISLAVSKÉHO KRAJA
KNIŽNICA RUŽINOV
BRATISLAVA**

ISSN 1335-664X

**OBČASNÍK
KNIHOVNÍKOV
BRATISLAVSKÉHO
KRAJA**

Ročník 8

Rok 2007

Číslo 2

O B S A H

1. Peter Kuzma: Život náš knižničný, radostný, každodenný... (5)
2. Sylvia Kováčová: O význame spolupráce knižníc a získavaní zahraničných skúseností (9)
3. Eva Šulajová: Letná čítareň U červeného raka alebo spomienka na leto (11)
4. Anna Gašparovičová: Literárny kolotoč v zámockom parku (14)
5. Ernest Huska: Literárna súťaž dospelá iba vekom (18)
6. Eva Cíferská: Najkrajšie knihy Slovenska (19)
7. Marta Weissová: Členská základňa Spolku slovenských knižníkov k 8. 10. 2007 (25)
8. Anna Faklová: Štatistické zisťovanie v rezorte kultúry (28)
9. Potešilo nás a zaujalo... (31)
10. Blahoželanía, výročia a jubileá... (33)

Autori príspevkov

PhDr. Sylvia Kováčová, PhD. - Goethe-Institut Bratislava (sylvia.kovacova@bratislava.goethe.org)

Mgr. Eva Šulajová - Mestská knižnica v Bratislave (sulajova@mestskakniznica.sk)

Mgr. Anna Gašparovičová - Malokarpatská knižnica v Pezinku (riaditel@kniznicapezinok.sk)

Marta Weissová - Slovenská lekárska knižnica - Národné centrum zdravotníckych informácií, Bratislava (weissova@sllk.gov.sk)

Mgr. Eva Cíferská - Bibiana - medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava (ciferska@bibiana.sk)

Ing. Ernest Huska - Miestna knižnica Petržalka (huska@kniznicapetrzalka.sk)

PhDr. Anna Faklová - Slovenské centrum dizajnu (faklova@sdc.sk)

Mgr. Peter Kuzma - Knižnica Ružinov, Bratislava (kuzma@kniznica-ruzinov.biz)

Tradičný prológ Výkonného

Život náš knižničný, radostný, každodenný...

Ani neviem, z ktorého konca začať. Som plný dojmov, pocitov, nálad, ale aj sklamaní a očakávaní... Pozrime sa na veci triezvo. Okrem tradičného jesenného burčiaka to kvasí všade okolo nás, aj v nás, v našich hlavách, tiež pomimo nás, bez nás o nás a za našim chrbtom. Proces kvasenia je všadeprítomný, nepozná hranice, jazykové bariéry, sú mu ľahostajné normy, štandardy a protokoly. Následným produktom kvasenia je zmeska zvláštneho razenia, rôznych príchutí, pachutí a vôní, ale pitná. Niekedy viac, niekedy menej, v závislosti od toho, ako je človek smädný, koľko vydrží a znesie a v akej situácii sa momentálne nachádza. "Keď nevieš piť, tak nepi", tak znie stará múdrosť. A pretože ma v škole piť neučili, dávam si pozor, aby som si neuškodil. Toľko na začiatok, priatelia. Ospravedlňujem sa za netradičný úvod v tradičnom úvode výkonného redaktora. Nemajte mi to za zlé, veď aj ja kvasím. Som ako ostatní, som jeden z vás, dozrievam a učím sa... Tak teda.

Stále máme rezervy v **mediálnej prezentácii knižníc, knižničných činností, knižničných osobností a podobne**. Aj keď treba kvitovať, že sa zjavilo niekoľko lastovičiek a médiá priniesli verejnosti čo-to aj z nášho sveta. Tiež Slovenská asociácia knižníc (SAK) a Spolok slovenských knihovníkov (SSK) sa už snažia hojnejšie prezentovať. Len dúfam, že to bude pokračovať aj naďalej, potešiteľné by bolo, keby svet knižníc bol vo väčšej miere v centre pozornosti kompetentných. Mám na mysli tých okolo nás a mimo nás. A veľmi by som bol rád, keby ujoivia redaktori, moderátori (alebo zabávači ak chcete), prozaici, básnici a iní literáti, pracovníci médií, vydavateľstiev a iných a ďalších kultúrnych a umeleckých inštitúcií začali už konečne spomínať vo svojich verejných vystúpeniach (nielen v krčmičkách lapkať o pekných knihovníčkach) aj knižnice. Samozrejme, len v tom pozitívnom a povzbudzujúcom slova zmysle. Vopred všetkým ďakujem za pochopenie!

Čo sa týka **finančných prostriedkov z Európskej únie** v ďalších rokoch pre rezort kultúry som skôr skeptik ako optimista. Už aj preto, že Bratislavský kraj je

na tom spomedzi všetkých krajov najlepšie (písali o tom okrem iného Župné noviny), a tak uprednostnené budú zrejme ostatné kraje. Otázkou tiež je, aký zlomok z čiastky určenej pre kultúru dostanú knižnice. Na druhej strane ma potešilo, že na **rozvoj informatizácie** sa počíta s pomerne veľkou čiastkou, a ak sa nemýlim, tak jednu veľkú skupinu tam tvorí kategória pamäťových inštitúcií (knižnice, archívy, múzea). Aspoň tak o tom informovali médiá. Ale zase. Aký podiel prostriedkov získajú z celého balíka pamäťové inštitúcie, a z tých pamäťových knižnice koľko?

V tejto súvislosti ma zaujali **závery z rokovania Ústrednej knižničnej rady**, ktoré boli uverejnené na Infolibe, a ktoré podľa mňa predstavujú pomerne vecný a triezvy, a snád' aj reálny a pragmatický pohľad na celú skutočnosť. Aj tak ale určite nebude jednoduché realizovať tieto závery v praxi, a problém zrejme bude v rozmieňaní celého „balíka“ na drobné a najmä jeho výklad a pochopenie zo strany tých, ktorí budú všetko organizovať a usmerňovať.

Zatiaľ mimo centra pozornosti kompetentných, najmä zriaďovateľov, ale aj politikov a poslancov (rád by som sa mýlil) je **finančné zabezpečenie knižníc a knižničných činností so všetkým, čo k tomu patrí**. „Finančné suchoty“ už začínajú byť neúnosné. A pritom by stačilo tak málo. Prejaviť trochu viac štedrosti a zvýšiť dotácie pre knižnice v rámci každoročných rozpočtov. Ak sa situácia nezmení, tak o niekoľko rokov už v knižniciach nikto pracovať nebude a nastane katastrofa. Staré a staršie generácie pracovníkov to už nejako dotiahnu do zaslúžilého „konca“, no pre mladé nastupujúce sily je mzdové ohodnotenie v knižničnej práci naprosto nezaujímavé a neprijateľné. Momentálne vládne na Slovensku „porovnávací boom“. Čoraz viac sa rôzne profesie v rámci iných rezortov u nás porovnávajú s adekvátnymi profesiami v zahraničí, tak teda **treba už konečne začať porovnávať aj platy knihovníkov v Európskej únii s tými našimi!**

Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008 - 2013 (ktorú predložilo v októbri Ministerstvo kultúry SR na medzirezortné pripomienkové konanie) je taká, aká je. Vidieť, že ide o dokument, nad ktorým sa nepochybne sedelo, ktorý sa dopĺňal, vylad'oval a tvaroval. Aj keď zaujímavým spôsobom. Bohužiaľ, najväčšia sieť knižníc, t. j. verejné knižnice, v ňom zase prišla skrátka, čo nie je vinou zostavovateľov dokumentu, pretože Ministerstvo kultúry nezastrešuje a nezodpovedá, teda priamo neriadi orgány územnej a obecnej samosprávy, pod ktoré verejné knižnice patria. Mám dojem, že v rámci kompetencií prenesených zo štátu na obce a kraje, sa na kultúru a špeciálne na knižnice tak „trochu“ pozabudlo. Jednoducho nie je určené, stanovené, či dohodnuté, čo vlastne samosprávy majú a čo nemusia vo vzťahu ku knižniciam splniť a dodržať a čo nie. Niekoľko všeobecných formulácií (napr., že zriaďovateľ - ak už zriadil knižnicu - musí ju aj finančne zabezpečiť) v existujúcej legislatíve túto situáciu nerieši.

S hrôzou som zaregistroval správy v médiách (koncom septembra), v ktorých odzneli tiež niektoré vyjadrenia kompetentných vydavateľov a zástupcov vydavateľstiev na margo vyhlásenia vlády, že sa chystá **zniženie DPH na knihy z 19 na 10 percent**. Vraj ceny kníh to vôbec neovplyvní, stane sa akurát to, že sa nezvýšia a

zostanú rovnaké. No, ďakujem pekne! Len aby sme sa nedopracovali k tomu, že keď budú chcieť knižnice nakúpiť do svojich fondov potrebnú literatúru, budú musieť ešte zo svojho rozpočtu prispievať na „výrobu“ konkrétnych titulov, ktoré sú žiadané a budú dotovať existenciu a činnosť súkromných vydavateľov. Nezostáva mi nič iné, len dúfať, že k tomu nedôjde.

Príjemné bolo podujatie „Letom svetom“ pätnásteho októbra v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Prítomné boli mnohé osobnosti slovenského knihovníctva, zástupcovia a reprezentanti SAK, SSK, Slovenskej národnej knižnice, Univerzitnej knižnice v Bratislave i KKVI FFUK a ďalší a ďalší pracovníci rôznych slovenských knižníc. **Hovorilo sa o skúsenostiach a dojmach získaných v zahraničí.** Prítomný bol aj hosť z USA, ktorý zodpovedal na niektoré otázky. Odľahlo mi na duši, keď som z jeho úst - okrem iného - počul aj to, že knižnica nie je v žiadnom prípade miesto, kde by sa mohol alebo mal uplatňovať trhový princíp a ekonomika, ktorá sa na to pozerá cez takéto okuliare, sa pozerá nesprávne. Ide o služby (knižnice, múzeá, galérie...), a tu platia iné hodnoty a parametre ako v obchode. Jednoducho, tu neplatí, že do knižnice sa vložili také a také prostriedky a len toľko sme na nej zarobili! Tiež som z úst amerického host'a nepočul ani slovo o tom, že by si knižnice mali samé „zháňať“ a „naháňať“ finančné prostriedky potrebné pre ich činnosť a podobne. Alebo, žeby som zle počul? Veľmi zaujímavé, najmä ak si uvedomíme, že ktoré prostredie už môže byť ešte viac trhové, ako je to v USA?

Vonku prší už druhý deň. Práve som sa vrátil zo zasadnutia výboru Krajskej pobočky SSK Bratislavského kraja. Sadám za počítač a len tak prezerám tento úvod, ktorý som postupne priebežne dopĺňal. Tak ako mi napadlo, ako mi prišli myšlienky, pocity, dojmy... Všetličo by bolo možné a zrejme aj potrebné spresniť, vyjasniť, doplniť a rozviesť. Patrílo by sa. Rozbehnuté ruky motivované dobrým úmyslom - po chvíli - v zdvihy nad klávesnicou, akoby na okamih zaváhali...

Burčiak je tu tam, mladé víno bude pred Vianocami, práve zreje, zreje, dozrieva. Proces kvasenia je nekonečný. Predsa len by som ešte mal...? Po okne predomnou stekajú drobné pramienky vody. V zamyslení zavádzim o ľavé tlačidlo myši. Z obrazovky sa na mňa zaškerí výsmešné a provokujúce: „Chcete uložiť zmeny?“ Ved' prečo nie? Posmeľujem sa. Nemám nič proti zmenám. Ved' bez nich by nebolo pokroku, ľudstvo by prešľapovalo na mieste a ...

Klikám „nie“, vypínam počítač a diskrétno zatváram kanceláriu.

Výkonný

Vydavateľ a redakčná rada ďakujú všetkým fyzickým a právnickým osobám za pomoc, vďaka ktorej uzrelo svetlo sveta a mohlo byť všetkým členom Krajskej pobočky SSK BK doručené toto číslo Občasnika.

Ďakujeme tiež všetkým autorom príspevkov, ktoré sú v ňom uverejnené, za to, že neváhali vziať do ruky „pero“ a prispieť tak k dotvoreniu a ozvláštneniu jeho obsahu.

**Tradičný, ale aktuálny príhovor predsedníčky
Krajskej pobočky SSK
Bratislavského kraja...**

Sylvia Kováčová

O význame spolupráce knižníc a získavaní zahraničných skúseností

Na jesennom zasadnutí Výboru našej krajskej pobočky sme sa zaoberali mnohými problémami, ktoré nás trápia a často sme skloňovali slovo kooperácia, potreba spolupráce, či už medzi knižnicami navzájom, medzi knihovníckymi združeniami, či spolupráce na medzinárodnej úrovni. Mnohokrát by stačilo len trochu dobrej vôle a chuti k spolupráci medzi nami alebo s okolitým otvoreným svetom.

Dovoľte mi, aby som sa tejto téme venovala aj v mojom dnešnom príhovore. Apropos spolupráca! Kooperácia nie je len potreba spolupracovať u nás na Slovensku, ale bez spolupráce sa nezaobídeme ani na medzinárodnej úrovni. Pre nás knihovníkov sa stalo nevyhnutnosťou zúčastňovať sa medzinárodných podujatí, reprezentovať naše knihovníctvo, ale aj prinášať domov nové podnety, nápady a snažiť sa tie pozitívne uplatňovať v našich podmienkach. Ide o obojstranné obohacovanie sa knihovníckeho spoločenstva. Tešíme sa, ak sa z času na čas podarí našim kolegom vycestovať do zahraničia, buď na významné odborné podujatie alebo na študijnú cestu zameranú na spoznávanie inovatívnych riešení, či overených progresívnych postupov, ktoré sú hodné nasledovania.

Knižnice sú v dnešnej dobe vystavené rôznym tlakom, ktoré ich dostávajú do konkurencie s inými, často komerčnými poskytovateľmi rôznych druhov informačných služieb. Komerčne, teda za peniaze, neznamená vždy kvalitnejšie, aj keď sa hovorí: že čo nič nestojí, nemá cenu. Málo si uvedomujeme, že kvalitné služby sú obrazom ľudského potenciálu, teda vzdelaného, dobre odborne pripraveného a ochotného pracovníka. Podľa môjho názoru sa my knihovníci ešte stále nedostatočne predávame na trhu práce. Niektoré nie veľmi kvalitné, ale za to oveľa sebavedomejšie vystupujúce firmy – agentúry, call-centrá sa presadzujú na trhu a preberajú

agendu, ktorá bývala prirodzenou doménou verejných a vedeckých knižníc.

O to dôležitejšie je investovať do človeka, do jeho celoživotného vzdelávania. Bojím sa, že keď sa spamätáme, bude už možno neskoro a činnosti, ktoré tradične patrili knižniciam, prevezme niekto iný.

V predchádzajúcich dvoch rokoch činnosti našej pobočky sme sa snažili našu pozornosť zamerať na témy, ktoré sú aktuálne aj na medzinárodnej úrovni. Patria medzi ne napr. problematika dlhodobého uchovávanía a ochrany tlačenej dokumentov, digitalizácie kultúrneho dedičstva, moderná architektúra a zariadením knižničných priestorov.

V blízkej budúcnosti sa chceme venovať celému súboru tém okolo „Merania výkonov v knižniciach, štandardov v knižničnej práci.“ Spolu s ďalšími partnermi na Slovensku plánujeme zorganizovať medzinárodný seminár za účasti odborníkov z okolitých krajín.

A budeme sa snažiť o to, aby sa naši odborníci dostali na podobné podujatia do zahraničia, v tomto roku do Poľska a do Maďarska.

Snahou našej pobočky je sprístupniť zahraničné skúsenosti širšiemu okruhu našich členov formou prednášok, ale aj neformálnych stretnutí. Podujatia s názvom „Zo zahraničných skúseností“ sa stanú trvalou súčasťou našich aktivít.

Chceme ale tiež, aby sa dobré výsledky a skúsenosti zo Slovenska exportovali do Európy, aby dochádzalo k vzájomnému obohacovaniu sa, lebo len spoločne môžeme byť silnými partnermi.

Knižnice sa nachádzajú na križovatke, mnoho iných „hráčov“ na trhu sa snaží prebrať funkcie, ktoré boli doteraz doménou knižníc. Musíme si definovať kam a kadiaľ vedie cesta pre úspešné napredovanie a spoločenskú opodstatnenosť fungovania knižníc.

Ešte pred pár rokmi sme knižnice, podčiarkujúc ich informačné funkcie, premenovávali na informačné strediská. Dnes vieme, že informačné správanie používateľov (aj tých potenciálnych) sa vplyvom prudkého rozvoja rôznych nástrojov elektronického veku, mení.

„Všetko je na webe „ - znel ešte prednedávnom reklamný slogan jedného poskytovateľa internetových služieb. Ale ako to konkrétne, čo hľadáme, nájsť. To môže zostať doménou knižníc, ktoré navzájom kooperujú nielen z hľadiska rôznych odborov ľudskej činnosti podľa svojej špecializácie, ale aj cez hranice a v najrôznejších jazykoch.

Jeden príklad by som Vám chcela priblížiť. Pred nedávnom som mala možnosť v rámci exkurzie v Berlínskej centrálnej a regionálnej knižnici spoznať jednu referenčnú službu pod názvom Question Point. http://www.zlb.de/fragen_sie_uns/ask_a_librarian/infopoint-tschech

Ide o globálnu knižničnú referenčnú službu, ktorá poskytuje najlepšie odpovede na otázky. Hneď po tom, ako zadáte otázku, môžete jej vybavenie sledovať, upravovať. Výhodou je, že otázku môžete zadať prakticky vo všetkých európskych jazykoch (napr. v aj v češtine, maďarčine, dokonca aj v slovinčine). Ale žiaľ nie

v slovenčine, nakoľko slovenské knižnice v tomto projekte ešte nefigurujú. Celá táto služba je založená na cezhraničnej kooperácii knižníc, na základe odsúhlaseného mechanizmu zmluvnými stranami - knižnicami. Je to jedna veľmi efektívna forma globálnej spolupráce. Knižnice zo Slovenska by sa do tohto celosvetového informačného systému mali nepochybne tiež zapojiť.

**Mestská knižnica v Bratislave
má vynovenú čítareň, a veru nie hocľakú**

Eva Šulajová

Letná čítareň U červeného raka alebo spomienka na leto

Určite mi mnohí dáte za pravdu, že v tomto roku leto prišlo tým, ktorí si chceli užiť slnka, vody, oddychu alebo len tak sladkého ničnerobenia. Od jari až do jesene počasie umožnilo ľuďom naplno využiť letnú atmosféru. A tak nič nebránilo tomu, aby Mestská knižnica v Bratislave po šesť rokov trvajúcej rekonštrukcii obyvateľom i návštevníkom Bratislavy opäť sprístupnila letnú čítareň U červeného raka na Michalskej ul. č. 26. Stalo sa tak 23. mája 2007. Letná čítareň otvorila svoje brány dokorán a všetkým záujemcom bezplatne ponúkla v centre mesta unikátny, tichý a príjemný priestor na čítanie, oddych i stretávanie sa. Čítareň poskytovala služby i v sobotu, celkovo 60 hodín týždenne. Návštevníci mali k dispozícii slovenské denníky a vybrané časopisy (aj cudzojazyčné). Na svoje si prišli aj deti, či už čítaním detských časopisov a kníh alebo kreslením obrázkov pastelkami, či kriedou na chodník. Počas sezóny navštívilo čítareň 6 801 návštevníkov, ktorí si prečítali 20 319 periodík.

V jej priestoroch sa uskutočnilo aj 22 kultúrnych podujatí, ktoré videlo 3 200 návštevníkov (ich zoznam nájdete na www.mestskakniznica.sk – Podujatia). Väčšina

z nich sa začlenila do Kultúrneho leta 2007, ktorého 32. ročník sa konal od 17. 6. do 20. 9. 2007. Medzi najnavštevovanejšie patrili akcie organizované v spolupráci so Slovenským centrom PEN, literárne posedenia so známymi osobnosťami (Tomáš Janovic, Ján Štrasser, Daniela a Pavel Dvořákovci, Viliam Turčány, Ján Čomaj, Milka Zimková, Gabriela Rothmayerová, Eva Potočná, Mária Kráľovičová, Boris Brendza, Eva Maliti - Fraňová a ďalší), koncerty folkovej hudby, world a ethno music (Glik – francúzska klezmerová kapela, Silent Duo, Banda, Martin Bies – hudobný večer španielskeho flamenca a pod.). Bratislavskú verejnosť zaujalo aj podujatie spojené s výstavkou dobových fotografií Schöner Náci sa vracia... spomienka na Ignáca Lamára, známu a nezabudnuteľnú postavičku Bratislavy zo začiatku 20. storočia. V letnej čítárni sa konala aj séria interaktívnych divadelných predstavení pre deti o histórii Vodnej priekopy s názvom Kam rak liezol v Prešporke. Mimochodom, viete, akou históriou dýchajú priestory letnej čítárne?

Letná čítareň U červeného raka pod Michalským mostom sa pôvodne nazývala

záhradou U červeného raka. Jej názov pochádzal od lekárne U červeného raka, ktorá sa spomínala už v 16. storočí. Bola umiestnená v barokovom meštianskom dome, ktorý bol vstavaný do barbakanu Michalskej brány (predsunuté opevnenie, ktorým sa zdvojovala vstupná brána stredovekého mestského alebo hradného opevnenia) s príľahlou

priekopou. V roku 1953 boli jej priestory upravené pre múzejné účely. Dnes sa v nej nachádza expozícia Múzea farmácie.

Do letnej čítárne U červeného raka sa vstupuje cez vedľajší barokový dom, ktorý bol postavený do barbakanu Michalskej brány v prvej polovici 18. storočia (dnes Michalská 26). Cez kamenný portál a predbránie sa návštevník dostane ku schodom, ktoré vedú dole na úroveň bývalej priekopy.

Bývalá obranná priekopa mesta pod Michalským mostom siaha od Michalskej brány až k Domu novinárov na Kapucínskej ulici. Kým menšia časť priekopy, v ktorej je letná čítareň, bola už dvakrát rekonštruovaná, jej väčšia časť na opačnej strane mosta ešte nie je obnovená. Celá priekopa bola vyhlbená okolo polovice 14. storočia ako dôležitý prvok pasívneho obranného systému mesta. Priekopa mala sťažovať prístup útočníkov k múrom opevnenia svojou hĺbkou, neschodnými stena-

mi aj šírkou. V minulosti slúžila aj ako vodná priekopa. Dodnes sa zachovali údaje o chove rýb, o čerpadlách, či kolesách, ktorými sa do priekopy dopravovala voda. Vodná priekopa bola kedysi poslednou časťou opevnenia mesta a jej zachované zvyšky vedú poza domy na Námestí SNP, Župnom námestí až na Kapucínsku ulicu.

Okolo priekopy zostalo zachovaných mnoho pozostatkov bývalého stredovekého opevnenia. Z opevnenia sú zachované dve bašty – Prašná a Obuvnícka (jej zvyšky sa začlenili do domu na Hviezdoslavovom námestí 11 - 13). Prašnú baštu prestavali na obytný dom a reštaurácia v nej (Prašná bašta, Zámočnícka 11) má dvor susediaci s čítárňou. Prašná bašta bola postavená v 16. storočí v priekope mestského opevnenia. Mohutná stavba je zachovaná len v hmote vybiehajúcej z hradbového múru. Počas úprav sa tu našla veľká kamenná kľúčová strieľňa. Na mieste strielne sú dnes osadené okná. V priechode, ktorým možno prejsť do mestskej priekopy sa zachovala kamenná tabuľka s vyrytým letopočtom 1466.

Najvýznamnejšou súčasťou opevnenia je Michalská brána. Je jedinou zo štyroch zachovaných brán (Michalská, Laurinská, Rybná, Vydrická), ktorou sa vstupovalo do opevneného stredovekého mesta. Prvá písomná zmienka o nej pochádza z roku 1411, no historici tvrdia, že jej gotická hranolová veža bola postavená ešte skôr, a to v prvej polovici 14. storočia. V rokoch 1511-1513 bola nadstavovaná a do dnešnej podoby bola upravená v rokoch 1753 -1758, kedy na vrchol 51 m vysokej veže bola umiestnená socha sv. Michala archanjela. Svoje meno dostala podľa kos-

Michalský most

tola sv. Michala, ktorý stál na neďalekom predmestí. Brána sa uzatvárala padacou kovovou mrežou a drevenými vrátami. Dodnes sa zachovalo horné brvno s otvormi na pánty vrát. Nakoľko slúžila ako vstup do mesta, nesmela byť vystavená priamej streľbe. Preto bol pred ňou postavený barbakan, o ktorého úzkom podjazde pre chodcov sa hovorí, že ním chodieval mestský kat. Povera vraví,

že toho, kto cezeň prejde a bude pritom rozprávať, do roka a do dňa čaká smrť.

Pôvodnou časťou opevnenia je aj most, ktorý bol v začiatkoch drevený a neustále opravovaný. Jeho časť sa dvíhala reťazami, pričom ostatná pevná časť bola v prípade potreby - v časoch náhleho nebezpečenstva - zničená. Do dnešnej podoby bol most upravovaný v 17., 18. a 19. storočí. Súvislo je postavený z tehly, pričom základy pilierov sú z lomového kameňa. Z 18. storočia pochádzajú kamenné

plastiky postavené na oboch stranách mosta – jedna zobrazuje sv. Jána Nepomuckého, druhá sv. Michala archanjela.

Letnú čítareň U červeného raka prevádzkuje Mestská knižnica v Bratislave od roku 1961. Od svojho vzniku prešla dvomi veľkými rekonštrukciami v rokoch 1974 – 1977 a 2000 – 2006. Po poslednej rekonštrukcii sa časť prírodnej zelene nahradila výsadbou liečivých bylín – a tak tu môžete vidieť voňavú levanduľu, zdravú medovku lekársku či mäta priepornú. Do budúcej sezóny sa knižnica pokúsi nahradiť chýbajúce tieňové stromy modernými slnečníkmi a možno sa podarí sprístupniť aj fontánku s pitnou vodou, ktorá by slúžila na osvieženie návštevníkov počas dlhých letných dní... Čo však bude určite, to budú lákavé letné podvečery spríjemnené rôznymi typmi kultúrnych podujatí. Skúste sa prísť pozrieť, všetci ste už vopred vítaní...

**Malokarpatská knižnica v Pezinku
informuje o jednom zaujímavom
a osožnom podujatí**

Anna Gašparovičová

Literárny kolotoč v zámockom parku

Leto je nenávratne preč, ale periodicita tohto časopisu umožňuje priblížiť aj niektoré prázdninové aktivity, na zhodnotenie ktorých nezostal čas bezprostredne po ich realizácii. Mám na mysli jedno pekné podujatie, ktoré malo pozitívny ohlas tak u účinkujúcich, ako aj u publika a patrilo do kategórie „netradičných“ knižničných podujatí. Netradičné bolo najmä tým, že sme vyšli spomedzi múrov knižnice do priestoru a zaujímavé tým, že sa podarilo na jednom mieste, v rovnakom čase zhromaždiť osobnosti, ktoré mali minimálne dvoch spoločných menovateľov, a to: literatúru a Pezínok.

Akciou **Literárny kolotoč v zámockom parku** sa Malokarpatská knižnica

v Pezinku zapojila do tohtoročného kultúrneho leta v meste. Išlo o čítanie vlastnej tvorby autorov, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom viažu k Pezinku (príp. najbližšiemu okoliu). V našej odbornej knihovníckej terminológii im hovoríme **regionálne osobnosti**, ktoré „sú uložené“ a systematicky aktualizované v regionálnej databáze osobností. Toto bolo aj cieľom a účelom podujatia. Netradičným spôsobom priblížiť našim čitateľom a ostatným záujemcom o literatúru tvorbu autorov a zároveň predstaviť Pezinčanom literárne osobnosti, ktoré sa v Pezinku narodili, alebo tu žijú a pôsobia. Literatúra, presnejšie literárna tvorba, je ich profesiou, alebo záľubou, koníčkom, u niektorých aj srdcovou záležitosťou.

Zvolili sme tak trochu „marketingový“ názov podujatia na pritiaženie záujmu verejnosti. Ale najväčším ťahákom boli určite mená a slúži ku cti všetkých oslovených autorov, že pozvanie na čítanie prijali bez nároku na honorár. Každý svoje vystúpenie poňal ako dar „svojmu“ mestu a možnosť prezentovať sa pred rodákmi a spoluobčanmi.

Literárna tvorba sa klasicky delí na literatúru pre deti alebo pre dospelých. Takto sme rozdelili aj našich účinkujúcich a na začiatku sme dali slovo autorkám s tvorbou pre deti.

Veronika Šikulová – narodila sa a žije v neďalekej Modre. Je dcérou veľkého slovenského spisovateľa Vinca Šikulu, ktorý za svojho života bol častým návštevníkom našej knižnice ako hosť – autor aj ako čitateľ. Vyštudovaná novinárka úspešne kráča v šľapajách svojho otca. Píše krátku prózu pre dospelých a je autorkou troch kníh z tejto oblasti. Ako dvojnásobná mama v minulom roku napísala veselú knižku pre deti: **To mlieko má horúčku**, ktorá vyšla vo vydavateľstve Slovart. Prvé čítanie bolo venované prítomným deťom. Veronika pridala aj fejtón pre dospelých z časopisu Miao, s ktorým pravidelne spolupracuje.

Viera Valachovičová-Ryšavá – tiež pochádza z Modry, ale dlhé roky žije v Pezinku. Do literatúry vstúpila už v zrelom veku novelou *Nedotýkaj sa ma!* Úspešná je jej tvorba pre deti – **Z ježkovej kapsičky** a **Svetlá hus** – obidve knižky preložené do češtiny vyšli aj v Čechách. Je autorkou rozhlasových scenárov Králikovcov, ako aj televíznych scenárov. Pripravila scenár projektu výchovno-vzdelávacích programov na báze literatúry pre mladší školský vek pre Ministerstvo školstva SR. V súčasnosti pracuje na knihe poviedok pre dospelých čitateľov. Jej ukážka bola z knižky *Z ježkovej kapsičky*.

Pavel Dvořák – veľký popularizátor dejín Slovenska od praveku až po 20. stor. Jeho tvorbu poznajú deti, mládež, dospelí aj seniori. Žije v neďalekej dedinke Budmerice a tu pôsobí aj jeho vydavateľstvo RAK zamerané na vydávanie kníh z histórie Slovenska a v poslednom období z histórie Bratislavy. Veľmi populárne sú jeho **Odkryté dejiny**, **Krvavá grófká**, **Stopy dávnej minulosti**, **Prvá kniha o Bratislave**, atď., atď.. Bolo určite nesmierne ťažké z jeho početnej tvorby vybrať krátky úryvok do tohto čítania. Ale Pavel Dvořák sa s tým popasoval a ako veľakrát aj tentoraz zaujal mladých aj postarších.

Kamila Kay Strelka-Kanková – pôvodným povoláním novinárka

a redaktorka Československého rozhlasu v Bratislave pred nedobrovoľnou emigráciou v auguste 1968. V emigrácii v Kanade a potom v USA pôsobila ako úspešná podnikateľka. Je hrdou matkou rovnako úspešnej dcéry Dr. Evy Strelka Jenkins, v súčasnosti podplukovníčky amerického letectva. Vydávať knihy začala až v zrelom veku. Jej spisovateľský talent vytryskol spolu s jej veľkou túžbou po domove a po vlasti. Tak sa zrodilo zatiaľ päť „leteníek“ – päť kníh, v ktorých sa naplno odráža vrúcny vzťah k vlasti a túžba po domove – **Letenka do raja**, **Letenka do sveta**, **Letenka do Bratislavy**, **Letenka do minulosti** a posledná **Letenka za hviezdami**. V Pezinku prežila svoje detstvo i mladosť, vychodila ľudovú školu a meštiansku školu, mesto Pezinok často spomína vo svojich knižkách, k Pezinku sa Kamila Strelková hrdo hlási. Iste aj tento moment bol dôvodom, pre ktorý jej mesto Pezinok v tomto roku udelilo Cenu Jozefa Ľudovíta Holubyho za literatúru. Pre čítanie si vybrala zaujímavý a dojímavý úryvok o pocitoch emigranta, ale aj pasáž o Pezinku.

Ľuboš Jurík – novinár, publicista a spisovateľ, ktorý v určitom období svojho života zabŕdol aj do vysokej politiky ako hovorca predsedu Národnej rady Slovenskej republiky. Je vydavateľom a šéfredaktorom časopisu Euroreport, autorom viac ako 20-tich kníh. Známe sú jeho **Rozhovory o literatúre**, **Americké dialógy**, **Pražské rozhovory**, či séria jeho **krimi-príbehov – reportéra AZ**, **Poviedky o Bratislave**..... Do kolónky trvalé bydlisko si už niekoľko rokov uvádza mesto Pezinok, kde zakotvil aj so svojou rodinou. Mesto Pezinok mu v tomto roku udelilo Cenu Jozefa Ľudovíta Holubyho za literatúru a publicistickú tvorbu. Na čítanie si vybral pasáže z literárneho scenára, ktorý pripravil ako predlohu k televíznemu seriálu z dejín slovenského bigbitu. Slovenská televízia ho od októbra uvádza každú sobotu na Dvojke.

Eva Šišková – Pezinčanka telom i dušou, i rodom. Medzi Pezinčanmi známa ako podnikateľka - majiteľka cukrárne, medzi podnikateľmi známa ako šéfredaktorka časopisu Pezinský podnikateľ a podpredsedníčka slovenského TOP centra podnikateliek. Ale kultúrna verejnosť ju pozná aj ako poetku a umeleckú fotografku. Svoju literárnu aj fotografickú tvorbu prezentovala v Kultúrnom centre, v Malokarpatskej knižnici i v Mladej Boleslave. Je autorkou **Abecedy demokracie**. Verše dovtedy publikovala len časopisecky, ale už v tejto chvíli to nie je pravda, pretože nedávno vyšla jej prvá básnická zbierka **Z lekárne srdca** a začala svoju púť k čitateľom. Jej poézia je veľmi nežná, krehká, typicky ženská, avšak s veľkou liečivou silou na „bolesti i boliestky“ ľudskej duše. O tom sa presvedčili aj účastníci podujatia.

Peter Pavlac – mladý, talentovaný autor, ktorý vyrastal v Pezinku, základnú aj strednú školu vychodil v Pezinku. Má tu priateľov, spolužiakov i najbližšiu rodinu a teda aj veľa dôvodov sa do Pezinka stále vracieť. Pre literatúru ho objavil vydavateľ Koloman Kertész Bagala v súťaži Poviedka roka..., v ktorej medzi viac ako stovkou autorov sa umiestnil na poprednom mieste. Debutoval zbierkou poviedok **Hra na smiech**, za ktorú získal prémii Ceny Ivana Krasku. Profesionálne sa orien-

tuje na dramatickú tvorbu, pôsobí ako dramaturg v Činohre Slovenského národného divadla v Bratislave. V r. 2003 získal Dosky 2003, čo je najvyššie divadelné ocenenie sezóny, a to za divadelnú adaptáciu Timravy Veľké šťastie. Spolupracuje s divadlami v Košiciach, Komárne, Nitre aj Budapešti. Pôsobí ako pedagóg na VŠMU. V súčasnosti pripravuje vydanie svojej druhej knihy poviedok a z nej bola aj ukážka.

Július Balco – spisovateľ, ako malý chlapec sa prisťahoval s rodičmi do Pezinka a žije tu dodnes so svojou rodinou. Jeho literárna tvorba svojím významom ďaleko presiahla hranice Pezinka aj bratislavského kraja. Autor úspešných kníh pre deti, známa je jeho strigónska trilógia – **Strigôňove prázdniny**, **Strogôňov rok** a **Strigôňove Vianoce** i **Vrabčí kráľ**, za ktorú dostal literárnu cenu. K tvorbe pre deti ho inšpirovali jeho dve vlastné deti. Deti vyrástli a autor sa po takmer 20-tich rokoch opäť vrátil k tvorbe pre dospelých, a to veľmi úspešne. Jeho kniha poviedok **Diablova trofej** okamžite zaujala literárnu kritiku aj čitateľov. Získala ocenenie najúspešnejšia kniha roka 2006 v súťaži, ktorú vyhlásila Knižná revue. Na čítanie prišiel autor osobne i napriek tomu, že v súčasnosti intenzívne pracuje na svojom prvom románe.

Alexander Kováč, poet – bezdomovec, ktorý žije v Pezinku. Jeho poézia má silný sociálny akcent. Nazývaný je aj Slovenský Ferlingetti alebo Slovenský Baudelaire. S vlastnou poéziou sa zúčastnil krajského kola recitačnej súťaže Štúrova Modra a ako víťaz postúpil na Hviezdoslavov Kubín. Za sprievodu gitary Jurka Benciho pôsobivo recitoval básne zo svojej rukopisnej zbierky **Hudba metafor**. Tak ako sa bezdomovstvo stalo reálnou súčasťou nášho života, tak aj tvorba bezdomovcov – umelecká, či literárna - sa stáva neodmysliteľnou súčasťou našej kultúry.

Literárny kolotoč v Zámockom parku sa napokon zmenil len na **Literárny kolotoč**. Ako to už býva, akcie v plenéri musia mať, pre prípad, aj svoju “mokrú verziu“, ktorá bola v našom prípade aktuálna. Po celotýždenných horúčavách sa v toto nedeľné popoludnie obloha zatiahla tmavými mrakmi a Pezinkom sa prehnala výdatná búrka. Ale letné búrky patria k letu tak, ako k dobrým literárnym dielam verní čitatelia. A tí sa nedali odradiť ani lejakom a malá sála Kultúrneho centra v Pezinku sa zaplnila pozornými poslucháčmi. K úspechu akcie prispel aj spoluoorganizátor – Kultúrne centrum Pezinok, ktorý zabezpečil technickú stránku podujatia – priestory a ozvučenie. Počas akcie sa predávali knižky zúčastnených autorov (a bol o ne záujem!). Osobné stretnutia s autormi a autogramiáda boli záverečným príjemným letného večera s literatúrou.

Miestna knižnica Petržalka
pokračuje v Súzvukoch

Ernest Huska

Literárna súťaž dospelá iba vekom

Literárna súťaž Petržalské súzvuky Ferka Urbánka sú od tohto roku dospelé, keby mohli, už by mali volebné právo, aktívne aj pasívne. Takto sme si len my, vyhlasovatelia a organizátori z Miestnej knižnice Petržalka povedali, že našu súťaž pustíme aj tam, kde deti a mládež ešte nemôžu, že skúsime skombinovať detský entuziazmus so zatiaľ hranou „dospeláckou“ serióznosťou. A aby sme vás stále nezaťažovali s tým dlhým názvom, budeme hovoriť ďalej len o „Súzvukoch“.

Ferko Urbánek, ako iste viete, bol dramatik obľúbený hlavne medzi ochotníkmi. Tvoril v období medzi dvoma vojnami, zomrel v Petržalke a pochovaný je na Ondrejskom cintoríne. Z jeho diela spomeniem len Kamenný chodníček, vo svojom čase úplný divadelnícky bestseller. Priznám sa, že neviem presne, či práve prechádzky po tvrdých a kamenných chodníkoch Petržalky inšpirovali môjho váženého predchodcu na riaditeľskej stoličke pána Pavelku, že vymyslel a nazval takto naše Súzvuky, ale založil dobrú a dlhú tradíciu a dúfam, že keď v budúcnosti budem odovzdávať Súzvuky môjmu nástupcovi, bude to vážená a skutočne dospelá súťaž.

Tohtoročné osemnásť narodeniny sa vydarili. Zúčastnilo sa ich 200 autorov z celého Slovenska (zvláštnym úkazom napr. bolo mnoho prihlásených zo Starej Ľubovne), do štyroch kategórií zaslali 418 prác. Ešte pár nudných čísiel, do súťaže sa zapojilo 132 žien a 68 mužov, poetických diel bolo 247 a prózy bolo 171. Výsledkovú listinu si nájdete na www.kniznicapetrzalka.sk

Naša knižnica má v Petržalke 10 pobočiek, 4 sú pre deti, 4 pre dospelých, jedna pre rodiny a jedna požičiava odborné, jazykové a umenovedné knihy. Súčasťou našich knižničných fondov sú aj zborníky zo všetkých ročníkov Súzvukov, ktoré sme vydávali vo vlastnej réžii. Tento rok sme chceli vystúpiť na celoslovenskú úroveň aj v distribúcii, aby sme dali väčšiemu počtu čitateľov možnosť si prečítať, potešiť sa či zhodnotiť úroveň súťažiacich prác. Ja viem, už ich zhodnotila naša skvelá porota, ktorej aj takto ďakujeme, ale veď poznáte porotcov - knihomoľov... Skutoč-

ný život zúri za dverami knižníc, treba sa vybrať na tovarišskú cestu do sveta. Sme veľmi radi, že sa vydavateľstvo Slovart, a najmä šéfredaktor, aj redakcia RAK-u, podujali na neprebádaný chodníček (hoci, musím žalovať, že najprv pán šéfredaktor chvíľku hovoril s dešpektom o nejakej „panelákovskej“ súťaži, ale potom zmenil názor – asi si to zmýlil s niečím iným) a ocenené diela sa dostávajú k svojim konzumentom za Dunaj ako príloha časopisu RAK v októbri a novembri tohto roku.

V budúcom roku si pripomenieme 150. výročie od narodenia Ferka Urbánka. S našimi Súzvukmi sme sa dostali už do celého Slovenska, a podľa starých filozofov, keď je človek veľmi ďaleko, je vhodné po čase sa vrátiť domov – do Petržalky, kde aj Urbánek skončil svoju fyzickú púť. Rozhodli sme sa, že k doterajším kategóriám vyhlásime ešte jednu, voľnú, kde hlavnou témou bude Petržalka. O živote, láskach a stratách, detstve aj smrti v tejto jedinej časti Slovenska, ktoré leží na území bývalej rímskej ríše. Možno aj preto je tu toľko optimizmu aj problémov, tvorivosti aj dekadencie, možno aj preto je taký záujem začínajúcich autorov o naše Súzvuky. Takže už teraz noste v sebe novú tému, oficiálne ju vyhlásime začiatkom jari 2008. S pozdravom: „Salve, quo vadis domine? Do Petržalky na Súzvuky!“

Nezaškodí si pripomenúť jednu súťaž, ktorej hlavným patrónom je BIBIANA

Eva Cíferská

Najkrajšie knihy Slovenska

Súťaž je pokračovateľom tradície založenej v roku 1965, ktorá od svojho vzniku sleduje zámer zvyšovať výtvarnú úroveň a kvalitu polygrafického spracovania kníh. Hlavným usporiadateľom súťaže je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, spoluorganizátormi sú: Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo školstva SR, Slovenská národná knižnica a Zväz polygrafie na Slovensku.

Cieľom súťaže je podporiť a oceniť zvyšovanie výtvarnej úrovne a kvality polygrafického spracovania periodických publikácií knižného charakteru.

Knihy prihlásené do súťaže sa zaraďujú a hodnotia v siedmich skupinách:

- a) vedecká a odborná literatúra,
- b) krásna literatúra,
- c) literatúra pre deti a mládež,
- d) učebnice,
- e) knihy o výtvarnom umení a obrazové publikácie,
- f) bibliofilské tlače,
- g) študijné práce poslucháčov výtvarných a polygrafických škôl.

Prihlásené knihy hodnotí 20 členná odborná porota podľa výtvarných a polygrafických hodnôt i podľa súhry všetkých zložiek knižného celku. Každý rok tak vzniká ocenená kolekcia maximálne 20 kníh, ktoré spĺňajú náročné výtvarné a technické kritériá a sú vyhlásené za Najkrajšie knihy Slovenska.

Autorovi, vydavateľovi alebo tlačiarňi udeľujú usporiadatelia súťaže osem cien.

CENY UDELENÉ V SÚŤAŽI NAJKRAJŠIE KNIHY SLOVENSKA 2006

**CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR
VYDAVATEĽSTVU ZA CELKOVÚ VÝTVARNÚ A TECHNICKÚ KVALITU
KNIHY**

**Vydavateľstvo Pavian records, Bratislava
za knihu
Vladimír Godár: **Mater****

**CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR
AUTOROVI ZA VYNIKAJÚCE ILUSTRÁCIE**

**Jana Kiselová-Siteková
za knihu**

Erik Jakub Groch: **Píšťalkár**

**CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR
AUTOROVI ZA VYNIKAJÚCU GRAFICKÚ ÚPRAVU**

**Peter Ďurík
za knihu
Veľpieseň**

CENA MINISTERSTVA KULTÚRY SR

VYDAVATEĽSTVU ZA BIBLIOFILSKÉ VYDANIE

Peter Ďurík, Martin

za knihu

Veľpieseň

CENA MINISTERSTVA ŠKOLSTVA SR

VYDAVATEĽSTVU ZA UČEBNICU

Vydavateľstvo Expol Pedagogika, s.r.o., Bratislava

za knihu

Biológia a starostlivosť o zdravie

CENA ZVÄZU POLYGRAFIE NA SLOVENSKU

TLAČIARNI ZA MIMORIADNE POLYGRAFICKÉ SPRACOVANIE

Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

za knihu

Dagmar Srnenská: **Karol Ondreička – Ex libris**

CENA BIBIANY

VYDAVATEĽSTVU ZA NAJKRAJŠIU DETSKÚ KNIHU

Občianske združenie Slniečkovo, Prešov

za knihu

Erik Jakub Groch: **Píšťalkár**

CENA SLOVENSKEJ NÁRODNEJ KNIŽNICE

ZA ŠTUDENTSKÚ PRÁCU

Barbora Paulovičová

za prácu

Atlas fantastickej zoológie

a

Nanako Ishida

za prácu

Alica na šachovnici

NAJKRAJŠIE KNIHY SLOVENSKA 2006

a) Vedecká a odborná literatúra (vrátane slovníkov, encyklopédií,

duchovnej, populárno-náučnej literatúry a príležitostných tlačí)

+ **Architektúra na Slovensku**

Graf. úprava Branislav Gajdoš, vyd. Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o., Bratislava tlač. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

+ **Biblia**

Graf. úprava Pro 2, a.s., Bratislava, vyd. Ikar, a.s., Bratislava a Spolok Svätého Vojtecha – Vojtech, spol. s r.o., Trnava, tlač. a knihárske sprac. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

+ **Dejiny hutníctva na Slovensku**

Graf. úprava Tibor Turčan, vyd. Tibor Turčan – Banská agentúra, Košice a Zväz hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie SR, Bratislava, tlač. Východoslovenské tlačiarne, a.s., Košice

+ **Vladimír Godár: Mater**

Ilustr. a graf. úprava Vladimír Yurkovic, fot. Ctibor Bachratý, vyd. Pavian records, Bratislava, tlač. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

+ **Štefan Kassay: Podnik a podnikanie**

Graf. úprava Patrik Paul, Katarína Ondrušová a Juraj Dusík, vyd. a tlač. Veda, vydavateľstvo SAV, Bratislava

+ **Pavel Dvořák: Prvá kniha o Bratislave**

Ilustr. Albín Brunovský, fotografie Jakub Dvořák, graf. úprava Pergamen (Juraj Demovič, Jakub Dvořák, Juraj Vontorčík), vyd. Vydavateľstvo Rak, Budmerice, tlač. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

+ **Kolektív: Pusté Úľany: Príbeh obce**

Fot. Jakub Dvořák, graf. úprava Pergamen (Juraj Vontorčík a Jakub Dvořák), vyd. obec Pusté Úľany vo vydavateľstve Daniel Ryba - Edition Ryba, Legenda Trnava, Trnava, tlač. Svornosť, a.s., Bratislava

b) Krásna literatúra

+ **Konfucius: Rozhovory a výroky (Lun Jü)**

Graf. úprava Eva Kovacevičová-Fudala, vyd. Vydavateľstvo Slovenský Tatran, spol. s r.o., Bratislava, tlač. Svornosť, a.s., Bratislava, knihárske sprac. Svornosť, a.s., Bratislava, Kníhviazačstvo Royal D, spol. s r.o., Bratislava, Pracovno-socializačné centrum Lepší svet, Bratislava

- + **Omar Chajjám: Túžba je vták, čo nie je v tvojej sieti**
Ilustr. Marek Ormandík, graf. úprava Pergamen (Juraj Demovič, Juraj Vontorčík), vyd. Daniel Ryba – Edition Ryba, Legenda Trnava, Trnava, tlač. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

c) Literatúra pre deti a mládež

- + **Luboslav Paľo: Haló, haló, pani Mačka!**
Ilustr. a graf. úprava Luboslav Paľo, vyd. Artforum, Bratislava, tlač. alfa Print, s.r.o., Martin
- + **Erik Jakub Groch: Píšťalkár**
Ilustr. Jana Kiselová-Siteková, a graf. úprava Erik Jakub Groch, vyd. o. z. Slniečkovo, Prešov, tlač. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica
- + **Príbehy zo Shakespeara**
Ilustr. Dušan Kállay, graf. úprava Lubomír Krátky, vyd. Buvik, Bratislava, tlač. Svornosť, a.s., Bratislava

d) Učebnice

- + **Kol.: Biológia a starostlivosť o zdravie**
Ilustr. kol., graf. úprava Branislav Kátlovský, vyd. Expol Pedagogika, s.r.o., Bratislava, tlač. Kasico, a.s., Bratislava

e) Knihy o výtvarnom umení a obrazové publikácie

- + **Dagmar Srnenská: Karol Ondreička – Ex libris**
Ilustr. Karol Ondreička, graf. úprava Lubomír Krátky, vyd. Petrus, Bratislava, tlač. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica
- + **Ivan Rusina: Majstrovské diela nizozemského umenia na Slovensku**
Graf. úprava Jana Sapáková, vyd. Slovenská národná galéria, Bratislava a Vydavateľstvo Slovart, spol. s r.o., Bratislava, tlač. Grasp CZ, a.s., Zlín
- + **Jaro Sýkora: Obrazy starej Oravy**
Fot. Jaro Sýkora, graf. úprava Peter Ďurík, vyd. Vydavateľstvo Matice slovenskej, s.r.o., Martin, tlač. alfaPrint, s.r.o., Martin
- + **Antonin Kratochvil: Persona**
Fot. Antonin Kratochvil, graf. úprava Jan Zachariáš, vyd. Vydavateľstvo

Slovart, spol. s r.o., Bratislava, tlač. Tlačiarne BB, spol. s r.o., Banská Bystrica

f) Bibliofilské tlač

- + **Hans Christian Andersen: Inger**
Ilustr. Róbert Brun, graf. úprava Viktor Vojtek, vyd. Viktor Vojtek – Maxtral, s.r.o., Bratislava, tlač. Ultra Print, s.r.o., Bratislava, knih. sprac. Knihárska dielňa Lida Mlichová, Žilina
- + **Veľpieseň**
Ilustr. Miroslav Cipár, graf. úprava Peter Ďurík, vyd. a tlač. Peter Ďurík, Martin, knih. sprac. Knihárska dielňa Lida Mlichová, Žilina
- + **Rainer Maria Rilke: Orpheus. Eurydike. Hermes**
Ilustr. Kamila Štanclová, graf. úprava Viktor Vojtek, vyd. Viktor Vojtek – Maxtral, s.r.o., Bratislava, tlač. Ultra Print, s.r.o., Bratislava, knih. sprac. Knihárska dielňa Lida Mlichová, Žilina

g) Študijné práce poslucháčov výtvarných a polygrafických škôl

- + **Nanako Ishida: Alica na šachovnici**
Ilustr. a graf. úprava Nanako Ishida, vyd. a tlač. Vysoká škola výtvarných umení, Bratislava
- + **Barbora Paulovičová: Atlas fantastickéj zoológie**
Ilustr. a graf. úprava Barbora Paulovičová, vyd. a tlač. Vysoká škola výtvarných umení, Bratislava

**Ako sme na tom s členstvom
v Spolku slovenských knihovníkov ?**

Marta Weissová

Členská základňa Spolku slovenských knihovníkov k 8. 10. 2007

K 8. 10. 2007 je stav členskej základne Spolku slovenských knihovníkov v Slovenskej republike (individuálni členovia) **932 členov**, z toho:

Bratislavský kraj	195
Banskobystrický kraj	141
Košický kraj	143
Nitriansky kraj	122
Prešovský kraj	119
Trenčiansky kraj	61
Trnavský kraj	57
Žilinský kraj	94
Spolu	932 členov

V rámci 8 krajských pobočiek SSK sa k 8. 10. 2007 vykázala platba členských príspevkov vo výške **76 830,- Sk**, z ktorej sumy sa v roku 2008 50 % - 38 415,- Sk poskytne ako dotácia na činnosť krajským pobočkám SSK. Pevne veríme,

že vyrovnaním členských príspevkov doteraz neplatiacich členov sa táto čiastka ešte zvýši.

Prehľad o platení členských príspevkov v jednotlivých krajských pobočkách SSK:

	<u>% platenia</u>	<u>počet neplatičov</u>
Banskobystrický kraj	95,04 %	7
Trnavský kraj	94,74 %	3
Žilinský kraj	90,42 %	9
Nitriansky kraj	90,17 %	12
Košický kraj	86,72 %	19
Trenčiansky kraj	80,32 %	12
Bratislavský kraj	64,10 %	70
Prešovský kraj	59,67 %	48
Krajské pobočky SSK v SR	80,68 %	180 / 19,31 %

V zmysle stanov Spolku slovenských knihovníkov (SSK) oddielu II. bodu 8, písmena c), schválených na Valnom zhromaždení SSK dňa 8. 12. 2005 v Nitre, je povinnosťou každého individuálneho člena SSK riadne a včas platiť členské príspevky. Včasné platenie členských príspevkov je nielen prvoradou povinnosťou členov, ale hlavne výraznou pomocou ku kvalite aktivít nášho profesijného združenia.

Spôsob platenia individuálnych členských príspevkov:

poštovým peňažným poukazom H 2. triedy

na adresu:

Spolok slovenských knihovníkov

Michalská

814 17 Bratislava

bankovým prevodom – príkaz v banke alebo internet banking

Číslo účtu: **69037012/0200**

Banka: **VÚB Bratislava**

Držiteľ účtu: Spolok slovenských knihovníkov

IČO: 178 594

DIČ: 2020795678

Dôležité upozornenie :

Je potrebné uviesť celé meno a priezvisko odosielateľa, názov a miesto pracoviska.

Pri neúplnosti týchto údajov (najmä pri zhode mien) môžu nastať problémy pri identifikácii platiteľa a registrácii platby do príslušnej krajskej pobočky SSK.

V doterajšej praxi najmä vo väčších kolektívoch vedeckých a regionálnych knižníc sa osvedčilo hromadné zasielanie členských príspevkov za všetkých členov SSK. V takomto prípade je po zaslaní vyzbieranej sumy poštovou poukážkou, alebo bankovým prevodom, potrebné zaslať aj zoznam platiacich členov s vyznačením výšky členského príspevku na adresu SSK alebo na e-mailovú adresu Marty Weissovej, tajomníčky Spolku slovenských knihovníkov: weissova@slk.gov.sk

Odborné aktivity Spolku slovenských knihovníkov, a tiež aktivity 8 krajských pobočiek SSK, sú podmienené reálne odvedenými členskými príspevkami individuálnych a kolektívnych členov SSK v danom roku.

Finančné prostriedky získané z členských príspevkov individuálnych členov vo výške 50 % plne využívajú Krajské pobočky SSK na organizovanie svojich podujatí. Závisí teda vo veľkej miere od členov SSK, do akej výšky si môžu krajské pobočky čerpať finančné prostriedky na svoje podujatia, a čo môžu svojim členom ponúknuť.

Väčšine aktívnych členov SSK ďakujeme za včasné uhradenie členských príspevkov. Ak nie ste medzi nimi, prosíme Vás o skorú nápravu, čím nám nesmierne pomôžete pri organizovaní podujatí pre Vás!

Prosíme všetkých, ktorí ešte nezaplatili členské na rok 2007, aby tak urobili čo najskôr a podporili aj týmto spôsobom činnosť a aktivity Spolku slovenských knihovníkov, ktorý s Vašou pomocou bude môcť lepšie presadzovať a obhajovať záujmy nášho stavu knihovníckeho a jeho postavenie v spoločnosti!

ĎAKUJEME!

Niečo o štatistike

Anna Faklová

Štatistické zisťovanie v rezorte kultúry

V súlade so zákonom č. 540/2001 Z.z. o štátnej štatistike v znení zákona č. 215/2004 Z. z. zabezpečuje MK SR zber, spracovanie a vyhodnotenie štatistických údajov za jednotlivé oblasti kultúry v súlade s Programom štátnych štatistických zisťovaní, ktorý sa vyhlasuje na trojročné obdobie. S cieľom racionalizovať proces zberu štatistických údajov od spravodajských jednotiek, ministerstvo realizuje projekt KEŠKULT (Komplexná elektronická štatistika kultúry), prostredníctvom ktorého zabezpečuje elektronický zber údajov v prostredí a s podporou služieb internetu. Projekt umožňuje:

- spravodajským jednotkám popri doterajšom spôsobe poskytovania údajov na papierovom médiu tiež priamy zápis údajov do elektronických formulárov a ich kontrolu,
- komunikáciu v sieti pri vzájomnej výmene informácií a poskytovaní dát medzi gestormi za spracovanie a spravodajskými jednotkami, a medzi gestormi a MK SR,
- gestorom za spracovanie a ďalším určeným používateľom priamy prístup do databázy KEŠKULT prostredníctvom internetu,
- skvalitnenie vstupných dát poskytovaných spravodajskými jednotkami.

Do programu štátnych štatistických zisťovaní pre potrebu Slovenskej republiky v súlade so zákonom je zaradených 17 ročných štatistických výkazov za jednotlivé oblasti kultúry. Sledujú sa v nich vybrané ukazovatele ako napríklad sieť kultúrnych zariadení, počet aktivít, počet návštevníkov, počet zamestnancov, hospodárenie a pod. Spravodajskými jednotkami sú kultúrne inštitúcie, ktorých zriaďovateľom je ministerstvo alebo iné štátne subjekty, samosprávne kraje, obce a iné právnické alebo fyzické osoby. Gestormi zberu a za spracovanie údajov jednotlivých typov výkazov sú zodpovedné organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva SR, ktorých úlohou je organizačne zabezpečiť zber a vyhodnotenie štatistických údajov podľa územnej pôsobnosti, zriaďovateľa a typu organizácie.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad štatistických výkazov KULT za jednotlivé oblasti kultúry vrátane počtu spravodajských jednotiek a gestorov spraco-

vania (organizácie MK SR).

KULT	Názov výkazu	Gestor spracovania	Počet spravodaj. jednotiek
1 - 01	o ochrane pamiatkového fondu	Pamiatkový úrad SR	101
2 - 01	o kultúre národnostných menšín a kultúre znevýhodnených skupín obyvateľstva	SMaRK MK SR	463
3 - 01	o kultúrno-osvetovej činnosti	Národné osvetové centrum	2 786
4 - 01	o neperiodických publikáciách	Slovenská národná knižnica	966
5 - 01	o hudobnom telese a umeleckom súbore	Hudobné centrum	11
6 - 01	o galérii	Slovenská národná galéria	24
7 - 01	o vysielaní rozhlasovej programovej služby	SMA MK SR	34
8 - 01	o vysielaní televíznej programovej služby	SMA MK SR	99
9 - 01	o múzeu	Slovenské národné múzeum	96
10 - 01	o knižnici	Slovenská národná knižnica	2 542
11 - 01	o audiovizii	SMA MK SR	450
12 - 01	o profesionálnom divadle	Divadelný ústav	43
13 - 01	o periodickej tlači	SMA MK SR	1 500
14 - 01	o astronomickom zariadení a pracovisku	Slovenská ústredná hviezdáreň	25
15 - 01	o cirkvi a náboženskej spoločnosti	Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi	25
16 - 01	o verejných podujatiach v oblasti profesionálnej hudobnej kultúry	Hudobné centrum	167
17 - 01	o divadelných festivaloch a prehliadkach	Divadelný ústav	27

V roku 2007 MK SR rámci realizácie pilotného projektu Knižnice on-line zabezpečilo nový spôsob elektronického spracovania, ktorý umožňuje priamu interaktívnu komunikáciu so spravodajskou jednotkou a rýchlejšie a efektívnejšie spracovanie štatistických údajov.

(Zdroj. www.culture.gov.sk)

Oprava a ospravedlnenie

**Občasník sa ospravedľuje našim dvom kolegyniam a to
Mgr. Janke Jelínkovej a
Mgr. Katke Marušiakovej,
ktoré boli ešte ako pracovníčky Univerzitnej knižnice ocenené pochvalným uznaním v roku 2006 za prípravu a organizovanie Knižničkej poškoly v roku 2006!**

**Ich vynechanie zo zoznamu ocenených v čísle 1/2007
Občasníka nebolo úmyselné a spôsobil ho
tlačiarensky škriatok, ktorý využil chvíľkovú nepozornosť
Výkonného a poprehadzoval zalomený text!
Už sa mu to nepodarí!**

**Na našom portáli a Inde
nás potešilo a zaujalo**

Ľady sa pohli...

Aspoň trochu určite, pretože knihovníci a knižnice sa už začínajú troška zjavovať v médiách, čo predtým nebývalo. Napríklad ešte v lete nás všetkých potešila správa na **Infolibe**, že si môžeme naladiť živý vstup (1. júna) vo vysielaní rádia HEY, v ktorom hlavnými aktérmi boli predsedníčka SSK **Ing. Silvia Štasselová** a riaditeľ Vydavateľstva Slovart **Juraj Heger**. Hovorilo sa o Noci s Andersenom 2007... Žeby už konečne mediálny nástup Spolku slovenských knihovníkov?

Máme zastúpenie v orgánoch svetovej federácie...

S potešením a radosťou sme prijali informáciu o tom, že predsedníčka SSK **Ing. Silvia Štasselová** bola zvolená do výboru sekcie IFLA pre menejment knižničných združení na volebné obdobie 2007 - 2011. Interview s predsedníčkou SSK a informácie o svetovej federácii IFLA nájdete v tlačenej aj elektronickej verzii ITLib 2/2007.

Kolegovia a kolegyně v Českej republike rokovali...

Na **Infolibe** sme sa tiež dozvedeli, že Valné zhromaždenie **Svazu knihovníkú a informačných pracovníkú České republiky (SKIP)** sa konalo 20. 6. 2007 v Olomouci za účasti 285 členov, ktorí zvolili nového predsedu a výbor SKIP pre volebné obdobie 2007 - 2010. Na Valnom zhromaždení SKIP sa zúčastnili aj zástupcovia slovenských knižničných združení - SSK a SAK **Ing. Silvia Štasselová, Mgr. Emília Antolíková a PhDr. Klára Kernerová**.

Pri tejto príležitosti aj Občasník blahoželá „staronovému“ predsedovi SKIP **PhDr. Vítovi Richterovi** (ktorý bol zvolený už na štvrté volebné obdobie) a tiež

novému výboru SKIP, a želá úprimne všetkým pevné zdravie a veľa nadšenia a úspechov v ďalšom zveľadovaní knižničného života v Českej republike.

Stratégia schválená...

Vláda SR na svojom zasadnutí dňa 7. novembra 2007 uznesením vlády SR č. 943/2007 schválila **Stratégiu rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008-2013**. Materiál je zverejnený na stránke <http://www.culture.gov.sk/kulturne-dedicstvo/kniznicny-system/dokumenty/stratgia-rozvoja-slovenskho-knihovnictva-na-roky-2008-2013>.

Petržalské súzvuky Ferka Urbánka pokračujú...

Jediná pravidelná a každoročná knižničná literárna súťaž v Bratislavskom kraji „**Petržalské súzvuky Ferka Urbánka**“ sa uskutočnila aj tento rok a máme úprimnú a veľkú radosť, že organizátori v nej hodlajú pokračovať aj naďalej. Trošku ma zarmútilo, že tento rok nebol vydaný samostatný tlačný zborník prác zo súťaže, aj keď víťazné práce (zrejme ako náhrada za absenciu zborníka) už začal uverejňovať časopis RAK. Samostatne vytlačená publikácia podľa mňa viac upevňuje imidž knižnice.

(V)

PhDr. Darina Horáková,
riaditeľka Knížnice Ružinov
touto cestou ďakuje všetkým,
ktorí jej blahoželali a priali všetko najlepšie
k jej okrúhlemu životnému jubileu!

**Blahoželania, výročia a jubileá
okolo nás a medzi nami**

Okrúhle životné jubileum si v tomto roku pripomenula riaditeľka Knížnice Ružinov **PhDr. Darina Horáková**. Občasník jej praje všetko najlepšie, pevné zdravie a ešte veľa síl, tvorivých nápadov a entuziazmu v ďalšej práci v prospech a rozvoj nielen ružinovského, ale aj slovenského knihovníctva.

Naša partnerská organizácia, **Slovenská asociácia knižníc (SAK)** si pripomenula tento rok 15. výročie svojho vzniku. Čože je to pätnásť rokov, povie si nášinec. Ale veru za tých pár rôčkov práce vykonala Slovenská asociácia knižníc obrovský kus práce v prospech slovenských knižníc a knihovníctva. Patrí jej za to uznanie aj zo strany staršieho súrodenca, t. j. Spolku slovenských knihovníkov, ktorého po toľkých rokoch už niekedy aj láme a pobolieva v krížoch. Preto vždy rád prijme nezištnú pomoc a ruku podanú na spoluprácu od mladšieho „partáka“. Tiež Občasník praje „mladuche“ veľa síl a nadšenia pri presadzovaní záujmov slovenských knižníc, čo vôbec nie je úloha ľahká a jednoduchá.

Občasník blahoželá aj ďalším jubilantom. Okrúhleho životného jubilea sa v tomto roku dožili **Ing. Silvia Štasselová**, predsedníčka SSK a **Ing. Alojz Androvič** z Univerzitetnej knižnice v Bratislave. Jubileum oslávili tiež **PhDr. Marta Žilová**, riaditeľka Slovenskej lekárskej knižnice a **PhDr. Dušan Lechner** z Univerzitetnej knižnice v Bratislave. Všetkým prajeme pevné zdravie, pohodu a ešte veľa a veľa úspechov pri zdoľávaní nástrah a problémov v slovenskom knihovníctve.

Knížnica Ružinov v Bratislave, vydavateľ Občasníka, sa pri celkom dobrom zdraví dožila tohto roku 35 rokov. Oslavy spojené s pracovným seminárom prebehli v poriadku a všetci pracovníci knižnice sa už tešia na ďalších tridsaťpäť rokov, a samozrejme, tiež na 40. výročie v roku 2012.

**Všetkým,
ktorým sa nedostalo niektoré číslo
Občasníka v tlačenej podobe do rúk
oznamujeme, že si môžu všetky čísla, ktoré vyšli
od roku 2000 prezrieť v elektronickej podobe na
adrese:**

**[http://www.kniznica-ruzinov.biz/?obcasnik-
knihovnikov-bratislavskeho-kraja](http://www.kniznica-ruzinov.biz/?obcasnik-knihovnikov-bratislavskeho-kraja)**

Knižnica Ružinov
Vám ponúka publikácie,
ktoré vydala v rámci edície
VŠELIČO !

Sú to dva zväzky z pera Šaňa Homôľku

OŽIVENÉ ČASOM
a
ZÁPISKY Z DOLINY,

**v ktorých písomne zachytil veselé i vážne životné
príbehy a dobrodružstvá,
ktoré sa skutočne stali
a sú nefalšovaným svedectvom obdobia
dvadsiatych a tridsiatych rokov minulého storočia.**

Publikácie si môžete zakúpiť na všetkých pobočkách
Knižnice Ružinov vo výpožičnom čase!

Bližšie informácie:
<http://www.kniznica-ruzinov.biz>
alebo na tel. čísle: 02/44 45 47 04